

Eerste genocide van de 21e eeuw dreigt zich in Darfur te herhalen en ‘de wereld blijft schandalig stil’

Achtergrondartikel uit het ND, door [Jan van Benthem](#), vrijdag 10 november 2023

De situatie in Soedan is ontaard in een ‘onvoorstelbare humanitaire crisis’, zegt de VN terwijl ‘de wereld schandalig zwijgt’. Vooral in Darfur tekent zich het vervolg af van de genocide die daar in 2003 begon.

Ezels vervoeren bagage bij de Soedanese grensovergang Qalabat. De paramilitairen van Soedan hebben burgers bevolen hun huizen in het zuiden van de hoofdstad te verlaten, zeggen verschillende inwoners. Beeld anp / afp

GENÈVE – GENEIRA

Het is beschamend dat de gruweldaden die twintig jaar geleden in Darfur werden begaan, nu weer kunnen plaatsvinden terwijl er zó weinig aandacht voor is. Met deze hartenkreet probeert de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR het geweten van de internationale gemeenschap wakker te schudden. Want de moordpartijen die in 2003 in Darfur plaatsvonden worden wel gezien als de eerste genocide van de 21^e eeuw, waarbij ruim 300.000 mensen werden vermoord en ruim twee miljoen anderen werden verdreven.

Nu dreigen de overlevenden opnieuw te worden opgejaagd door de opvolgers van de ‘Janjaweed’, de moorddadige milities van toen. Die zijn opgegaan in de ‘Snelle Ondersteuningstroepen’, de RSF. Sinds april dit jaar voeren deze RSF een hevige strijd om de macht met het regeringsleger, waarbij vooral in de hoofdstad Khartoem en in Darfur vele duizenden burgers het leven hebben verloren.

In Darfur hebben de RSF nu een doorbraak bereikt en staan ze op het punt de hele deelstaat over te [nemen](#). In ruim een week tijd hebben ze het regeringsleger verdreven uit drie regionale hoofdsteden, Nyala, Zalingei en Geneina. Dat ging al gepaard met massale moordpartijen, waarbij op sommige plekken de milities van huis tot huis [gingen](#) om de niet-Arabische mannelijke inwoners te

doden. Burgers die proberen te vluchten, worden onderweg [gedood](#) en getuigen die wisten te ontsnappen, spreken van rijen slachtoffers langs de weg. Dat wordt door satellietopnames bevestigd.

Vrouwen zijn volgens hulporganisaties als Artsen zonder Grenzen, de VN Mensenrechtenraad en ook de Britse regering vaak slachtoffer van verkrachting. Het mensenrechtenkantoor van de VN, de OHCHR, meldde afgelopen week dat tientallen vrouwen en meisjes zijn ontvoerd en 'in onmenselijke, met slavernij vergelijkbare condities worden vastgehouden of worden [gedwongen](#) te trouwen'.

dorpen platgebrand

In gerichte aanvallen hebben de RSF sinds juni al vele tientallen dorpen in Darfur geplunderd en platgebrand. Ook dat is door verschillende organisaties en de Verenigde Staten met satellietopnames [vastgelegd](#). Nu dreigen de RSF op te rukken richting el-Fasher, de hoofdstad van Noord-Darfur. In die regio verblijven nog steeds honderdduizenden vluchtelingen van die eerste genocide, twintig jaar geleden.

Na die genocide besloot de VN Veiligheidsraad om samen met de Afrikaanse Unie een vredesmissie voor Darfur op te zetten.

Maar nu is er nog weinig gezamenlijke reactie, ondanks de indringende rapporten van onder meer de bijzonder gezant voor Soedan, Volker Perthes. Na weer een verslag te hebben uitgebracht over het almaar toenemende geweld en de 'openlijke minachting voor mensenrechten en de internationale humanitaire wet' trad Perthes aan het eind van zijn briefing van 13 september aan de Veiligheidsraad [af](#) als bijzonder gezant.

maatregelen tegen daders

Individuele landen hebben wel maatregelen genomen. In mei dit jaar kondigden de VS sancties af tegen bedrijven waarmee de RSF hun geld verdienen. In juli [volgde](#) de Britse regering dit voorbeeld. In september [troffen](#) de VS ook sancties tegen twee hoge commandanten van de RSF. De EU volgt op afstand. Op 9 oktober keurde de Europese Raad een 'raamwerk voor sancties' goed tegen personen en organisaties 'die de stabiliteit en de politieke transitie van Soedan [ondermijnen](#)'. Maar er zijn nog geen namen of organisaties genoemd die in aanmerking zouden komen voor sancties, liet het kantoor van de Raad weten na vragen van deze krant.

Een aanval van de RSF op Noord-Darfur zou het tweede hoofdstuk van de genocide van begin deze eeuw betekenen voor de overlevenden daarvan. Nu al zijn ruim een miljoen Soedanezen naar het buurland Tsjaad gevlucht, maar de RSF doden volgens getuigen op de vluchtroute zoveel mogelijk mensen, [vooral](#) mannen en jongens.

Met zes miljoen vluchtelingen is het een grotere humanitaire crisis dan die in de Gazastrook, waar vrijwel alle aandacht naar uitgaat. Bovendien is er in Darfur sprake van doelbewuste, gerichte moordpartijen op burgers, [stelt](#) ook de Arabische zender Al Jazeera, met etnische zuivering als doel.

straffeloos verder

Maar, zo [constateert](#) Dominique Hyde, directeur bij de UNHCR, rond Darfur blijft 'de wereld schandalig stil' en gaan de misdaden tegen de menselijkheid straffeloos verder. En hoewel de Veiligheidsraad op 16 november over Soedan zal spreken, 'zien wij geen enkele indicatie dat ze het ook over de situatie in Darfur zullen hebben', citeert Al Jazeera Mohamad Osman van Human Rights Watch.

De *Washington Post* ziet nog enige hoop, want de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Blinken en zijn Saoedische collega, prins Faisal, [hielden](#) ondanks de oorlog in de Gazastrook de situatie in Soedan wel op hun agenda. Nu de EU nog, want uiteindelijk zal alleen massale druk uit het buitenland de RSF kunnen intomen, zoals dat na 2003 ook gebeurde. Zo niet, dan zet de eerste genocide van de 21^e eeuw de tweede ronde in.

<https://www.nd.nl/nieuws/buitenland/1199846/eerste-genocide-van-de-21e-eeuw-dreigt-zich-in-darfur-te-herh#/reader>

[LEES OOK: Soedan dreigt vernietigd te worden door een golf van langdurig etnisch geweld](#)

[LEES OOK: In Darfur komt een genocide stap voor stap dichterbij. Gaat de gruwelijke geschiedenis zich herhalen?](#)